

แนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้จ่ายงบประมาณ
ของกองบัญชาการกองทัพไทย

เอกสารวิจัยส่วนบุคคล

โดย

พันเอกหญิง อรศิริ แก้วผลึก
ประจำสำนักงานปลัดบัญชาทหาร กองบัญชาการกองทัพไทย

วิทยาลัยการทัพบก
กันยายน 2561

เอกสารวิจัยเรื่อง แนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้จ่ายงบประมาณ
ของกองบัญชาการกองทัพไทย
โดย พันเอกหญิง อรศิริ แก้วผลึก
อาจารย์ที่ปรึกษา พันเอกหญิง จิตติญา จันทวุฒิ

วิทยาลัยการทัพบก อนุมัติให้เอกสารวิจัยส่วนบุคคลฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรหลักประจำ วิทยาลัยการทัพบก ปีการศึกษา 2561 และเห็นชอบให้เป็น
เอกสารวิจัยส่วนบุคคลอยู่ในเกณฑ์ระดับ

พลตรี

(ธีระพงษ์ เย็นอุทก)

ผู้บัญชาการวิทยาลัยการทัพบก

คณะกรรมการควบคุมเอกสารวิจัยส่วนบุคคล

พันเอก

(สิริพงศ์ พชรกนกกุล)

ประธานกรรมการ

พลตรี

(คัมภีร์ พงษ์วิชัย)

ผู้ทรงคุณวุฒิที่ปรึกษา

พันเอก

(สินสมุทร จันทรเนตร)

กรรมการ

พันเอกหญิง

(จิตติญา จันทวุฒิ)

กรรมการ

บทคัดย่อ

ผู้วิจัย พันเอกหญิง อรศิริ แก้วผลึก
เรื่อง แนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้จ่ายงบประมาณของกองบัญชาการกองทัพไทย
วันที่ กันยายน 2561 **จำนวนคำ :** 5,531 **จำนวนหน้า :** 15
คำสำคัญ กองบัญชาการกองทัพไทย, การเพิ่มประสิทธิภาพ, การใช้จ่ายงบประมาณ
ชั้นความลับ ไม่มีชั้นความลับ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษามาตรการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้จ่ายงบประมาณตามที่รัฐบาลกำหนด และศึกษาข้อมูลการปฏิบัติของกองบัญชาการกองทัพไทย และเปรียบเทียบผลการใช้จ่ายงบประมาณ เฉพาะการเบิกจ่ายงบประมาณประจำปี 2558 – 2561 (ไตรมาสที่ 2) เพื่อนำเสนอเป็นแนวทางเพิ่มประสิทธิภาพการใช้จ่ายงบประมาณของกองบัญชาการกองทัพไทย

จากการศึกษาพบว่าแนวทางการดำเนินการตามมาตรการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้จ่ายงบประมาณ ประจำปีงบประมาณ 2558 - 2561 ตามที่รัฐบาลกำหนดนั้น มีแนวทางการปฏิบัติที่ใกล้เคียงกัน ซึ่งมีจุดประสงค์ในการเร่งรัดการเบิกจ่ายงบประมาณให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในแต่ละปี และจากข้อมูลพบว่า ผลการเบิกจ่ายงบประมาณ มิได้เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ โดยภาพรวมการเบิกจ่ายยังคงต่ำกว่าเป้าหมาย ดังนั้นจึงควรมีแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้จ่ายเงินงบประมาณในงาน/โครงการ รวมทั้งมีการบริหารงบประมาณที่เหมาะสม ซึ่งอาจส่งผลให้การใช้จ่ายงบประมาณของกองบัญชาการกองทัพไทยเป็นไปตามเป้าหมายที่รัฐบาลกำหนด โดยมีข้อสรุปที่สามารถนำมาเป็นแนวทางในการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้จ่ายงบประมาณของกองบัญชาการกองทัพไทยในประเด็นของการวางแผนการเบิกจ่ายเงินงบประมาณรายจ่ายประจำปีให้สอดคล้องกับเป้าหมายที่รัฐบาลกำหนด การเร่งรัดเบิกจ่ายงบผูกพัน การเตรียมความพร้อมของงาน/โครงการ ที่เป็นงานจัดซื้อจัดจ้างล่วงหน้าก่อนปีงบประมาณ ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องติดตามเร่งรัดการเตรียมความพร้อมของโครงการและการจัดหาครุภัณฑ์ ให้หน่วยที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณโครงการ จัดทำแผนการดำเนินงาน/โครงการตามหัวระยะเวลา (Time Line) และจะต้องไม่ให้มีการเปลี่ยนแปลงรายการจัดหาหรือรายละเอียดในการจัดหา รวมทั้งประเด็นในเรื่องของการพัฒนาบุคลากรควบคู่ไปด้วย

ABSTRACT

AUTHOR : Colonel Onsiri Kaewpaluk
TITLE : The Efficiency improvement guideline for Budget spending of Royal Thai Armed Forces Headquarters
DATE : September 2018 **WORD COUNT :** 5,531 **PAGES :** 15
KEY TERMS : Royal Thai Armed Forces Headquarters (RTARF), Efficiency improvement, Budget Spending
CLASSIFICATION : Unclassified

The aims of this Research work is to study the guideline to increase the efficiency of government spending and the budget spending of the Royal Thai Armed Forces Headquarters especially during 2015 – 2018 (Quarter 2) in order to propose the guidelines for high efficiency of budget spending.

The study found that the measures for spending budget by the government. Fiscal Year 2015 - 2018 are similar. The objective of the measures is to accelerate the budget spending to maximum efficiency for each year. According to the information of the annual spending budget between 2015 to 2018 (Quarter 2), It was found that the result of budget spending didn't increase. Overall, the budget spending was still below target. Therefore, There should be a guideline for optimizing budget spending on work / projects and the suitable management. This may have positive result for the budget spending of the Royal Thai Armed Forces to meet the government's target.

The conclusion can be used as a guideline for increasing the efficiency of budget spending of the Royal Thai Armed Forces Headquarters by planning the spending of Training Statements Preparation of work / project, in accordance with the goal of the government. It could be done efficiently of the relevant agencies monitor the preparation of the project and procurement, including units allocating to the project budget, planning and implementing the project according to the time line and do not change the supply or the supply's details. Moreover, personnel development must be done at the same time.

กิตติกรรมประกาศ

เอกสารวิจัยส่วนบุคคลฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความรู้ความกรุณาจากคณาจารย์
วิทยาลัยการทัพบกทุกท่าน ผู้ทรงคุณวุฒิ พลตรี คัมภีร์ พงษ์วิชัย รวมทั้งอาจารย์ที่ปรึกษา
พันเอกหญิง ฐิติญา จันทวุฒิ ที่ได้กรุณาให้ความรู้ คำแนะนำ และแนวทางในการจัดทำ
เอกสารวิจัยส่วนบุคคล ทำให้งานวิจัยนี้เสร็จสมบูรณ์ตามความมุ่งหมาย

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่านที่กรุณาให้การสนับสนุนข้อมูล คำแนะนำ
และแนวความคิดที่เป็นประโยชน์ต่อการวิจัย หากมีประโยชน์ใดที่ปรากฏในเอกสารวิจัย
ส่วนบุคคลนี้ ล้วนมาจากข้อคิดเห็นและคำแนะนำจากผู้มีส่วนร่วมในงานวิจัยดังกล่าว
ข้างต้น และหากมีข้อบกพร่องใดผู้วิจัยขอน้อมรับไว้แต่เพียงผู้เดียว

แนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้จ่ายงบประมาณ ของกองบัญชาการกองทัพไทย

ตามที่รัฐบาลได้มีนโยบายเร่งรัดการเบิกจ่ายงบประมาณของส่วนราชการ เพื่อเร่งรัดการบริหารงบประมาณของทุกส่วนราชการ และมีความคาดหวังว่าจะสามารถเป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจของประเทศ โดยได้มีการกำหนดเป้าหมายการเบิกจ่ายงบประมาณเป็นรายไตรมาส และ ณ สิ้นปีงบประมาณ รวมทั้งกำหนดหลักเกณฑ์การบริหารงบประมาณให้ส่วนราชการยึดถือปฏิบัติ มาตรการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้จ่ายงบประมาณเป็นมาตรการที่สำนักงานงบประมาณกำหนดขึ้นตั้งแต่ปี ๒๕๕๖ - ๒๕๖๑ มีแนวทางและลักษณะการปฏิบัติที่คล้ายคลึงกัน เพื่อให้ส่วนราชการยึดถือและปฏิบัติตาม นอกจากนี้สำนักงานงบประมาณได้มีการกำหนดตัวชี้วัด สำหรับใช้เป็นเครื่องมือในการวัดผลการเบิกจ่ายงบประมาณรายจ่ายประจำปีของส่วนราชการ โดยมีการกำหนดค่าเป้าหมายและเกณฑ์การวัดผลไว้อย่างชัดเจน เพื่อเป็นมาตรวัดความสำเร็จในการเบิกจ่ายงบประมาณของส่วนราชการ

ตั้งแต่ปลายปีงบประมาณ 2556 สำนักงานงบประมาณได้กำหนดมาตรการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้จ่ายงบประมาณ ผ่านเป็นมติคณะรัฐมนตรี¹ เพื่อเร่งรัดการเบิกจ่ายงบประมาณของส่วนราชการ ซึ่งต่อมาภายหลังจากการที่คณะรักษาความสงบแห่งชาติเข้ามาบริหารประเทศ สำนักงานงบประมาณก็ได้เสนอมาตรการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้จ่ายงบประมาณ เพื่อเร่งรัดการเบิกจ่ายสำหรับในช่วง 2 ไตรมาสสุดท้ายของปีงบประมาณ 2557 สำนักงานงบประมาณได้เสนอมาตรการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้จ่ายงบประมาณ ปี 2558 โดยยังคงรูปแบบและแนวทางการดำเนินการของมาตรการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้จ่ายงบประมาณ ในลักษณะเดียวกับที่ใช้เมื่อปลายปีงบประมาณ 2556 และ 2557 รวมทั้งกำหนดเป้าหมายการเบิกจ่ายของภาครัฐให้สูงขึ้น อย่างไรก็ตาม จนถึง ณ สิ้นไตรมาสที่ 3 ของปีงบประมาณ 2558 ภาพรวมของการเบิกจ่ายงบประมาณของหน่วยงานราชการส่วนใหญ่ ก็ยังไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่สำนักงานงบประมาณกำหนด การบริหารงบประมาณและการดำเนินภารกิจของกองบัญชาการกองทัพไทย ซึ่งมีหน่วยงานกระจายอยู่ทั่วประเทศ ได้รับผลกระทบจากการดำเนินการตามมาตรการดังกล่าวตั้งแต่มีการเริ่มใช้เมื่อปลายปีงบประมาณ 2556 แต่ก็ได้มีการปรับเปลี่ยนกระบวนการและมีการกำหนดแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการเบิกจ่ายงบประมาณของกองบัญชาการกองทัพไทยควบคู่ตามไปด้วย

ประสิทธิภาพการใช้จ่ายงบประมาณ สามารถวัดผลได้จากร้อยละของความสำเร็จในการเบิกจ่ายเงินงบประมาณรายจ่ายประจำปี ประกอบด้วย งบประมาณภาพรวม งบรายจ่ายประจำ งบรายจ่ายลงทุน โดยยึดถือเกณฑ์การวัดความสำเร็จในการเบิกจ่ายที่เป็นมาตรฐานเดียวกันในการวัดผล โดยมีสำนักงานงบประมาณเป็นหน่วยงานรับผิดชอบในการพิจารณาเสนอเกณฑ์และมาตรการต่อรัฐบาลเพื่อขออนุมัติเป็นมติคณะรัฐมนตรี เพื่อใช้ในการบริหารงบประมาณของประเทศ

กองบัญชาการกองทัพไทย (บก.ทท.) ได้ดำเนินการบริหารงบประมาณ ตามแนวทางมาตรการ และหลักเกณฑ์ ตามที่สำนักงานงบประมาณกำหนด และเร่งรัดการใช้จ่ายงบประมาณของทุกส่วนราชการใน บก.ทท. ให้ดำเนินงานตามแผนให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนดซึ่งจะมีผลต่อประสิทธิภาพการใช้จ่ายงบประมาณ หากไม่มีการกำหนดมาตรการหรือแนวทางเร่งรัดการเบิกจ่ายอาจจะทำให้ประสิทธิภาพการใช้จ่ายงบประมาณไม่เป็นไปตามเป้าหมาย ดังนั้นเพื่อให้การใช้จ่ายงบประมาณเกิดประสิทธิภาพสูงสุด สามารถปฏิบัติภารกิจให้สัมฤทธิ์ผลจึงมีความจำเป็นที่จะต้องศึกษาว่า แนวทางการบริหารงบประมาณตามมาตรการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้จ่ายงบประมาณของ บก.ทท. มีส่วนช่วยในการเร่งรัดการใช้จ่ายงบประมาณของ บก.ทท. ให้บรรลุตามเป้าหมายได้อย่างมีนัยสำคัญหรือไม่ ข้อดี ข้อเสีย อุปสรรค รวมทั้งศึกษาข้อมูลผลการใช้จ่ายงบประมาณศึกษาเปรียบเทียบเฉพาะการเบิกจ่ายงบประมาณประจำปี ๒๕๕๘ - ๒๕๖๑ (ไตรมาสที่ ๒) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการใช้จ่ายงบประมาณของ บก.ทท. ให้มีประสิทธิภาพสูงสุด โดยการศึกษาในครั้งนี้ ขอนำเสนอข้อมูลที่เกี่ยวข้องได้แก่ มาตรการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้จ่ายงบประมาณตามที่สำนักงานงบประมาณกำหนด และผลการเบิกจ่ายงบประมาณของ บก.ทท. ปี 2558 - 2561 (ไตรมาสที่ 2) เพื่อเป็นข้อเสนอและแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้จ่ายงบประมาณให้เป็นตามแนวทางที่รัฐบาลกำหนด โดยมีรายละเอียดดังนี้

มาตรการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้จ่ายงบประมาณและผลการเบิกจ่าย ปี 2558

เมื่อวันที่ 13 สิงหาคม 2557 หัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ได้สั่งการให้สำนักงานงบประมาณเร่งรัดการใช้จ่ายของทุกส่วนราชการ และเตรียมการให้สามารถเริ่มเบิกจ่ายงบประมาณปี 2558 ได้ตั้งแต่ภายในไตรมาสแรกของปีงบประมาณ 2558 โดยในปีงบประมาณ 2558 สำนักงานงบประมาณได้กำหนดเป้าหมายการเบิกจ่ายงบประมาณเพิ่มขึ้น

จากเป้าหมายการเบิกจ่ายในปี 2557 โดยกำหนดเป้าหมายการเบิกจ่ายของงบรายจ่ายลงทุนไม่น้อยกว่าร้อยละ 87 และภาพรวมไม่น้อยกว่าร้อยละ 96² ซึ่งเป็นเป้าหมายที่สูงขึ้นกว่าปี 2557 ที่กำหนดเป้าหมายการเบิกจ่ายของ งบรายจ่ายลงทุนไม่น้อยกว่าร้อยละ 82 และภาพรวมไม่น้อยกว่าร้อยละ 95 ต่อมาเมื่อวันที่ 2 กันยายน 2557 คณะรักษาความสงบแห่งชาติได้เห็นชอบมาตรการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้จ่ายงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ 2558 และให้ทุกส่วนราชการดำเนินการเร่งรัดติดตามการใช้จ่ายเงินให้เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้³ สรุปได้ดังนี้ 1) ทุกส่วนราชการต้องจัดทำแผนการปฏิบัติงาน และแผนการใช้จ่ายงบประมาณรายจ่ายประจำปี 2558 2) มีการจัดทำแผนปฏิบัติงาน โดยมีหลักเกณฑ์และเงื่อนไข คือ งบบุคลากร งบดำเนินงาน งบอุดหนุน และงบรายจ่ายอื่น ที่เบิกจ่ายในลักษณะรายจ่ายประจำ ให้จัดทำแผนการปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายงบประมาณให้สอดคล้องกับเป้าหมาย การเบิกจ่ายรายไตรมาส โดยเฉพาะค่าใช้จ่ายการประชุม ฝึกอบรม และสัมมนา (งบดำเนินงาน ค่าใช้สอย) ในไตรมาสที่ 1 ให้ได้ไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 ของวงเงินงบประมาณที่ได้รับการจัดสรร งบรายจ่ายลงทุนที่มีวงเงินต่ำกว่า 500 ล้านบาท ต้องก่อนนี้ผูกพันให้แล้วเสร็จภายในไตรมาสที่ 1 ส่วนงบรายจ่ายลงทุนวงเงินเกิน 500 ล้านบาทขึ้นไป ให้ก่อนนี้ผูกพันให้แล้วเสร็จภายในไตรมาสที่ 2 ในการปรับปรุงแผนการปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายงบประมาณรวมถึงการขอโอนเปลี่ยนแปลงงบประมาณที่ต้องขอทำความตกลงกับสำนักงบประมาณ หากส่งผลกระทบต่อการดำเนินตามนโยบายแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ.2555 - 2559)⁴ และนโยบายเร่งด่วนของรัฐบาลให้เสนอต่อรัฐมนตรีเจ้าสังกัดพิจารณา ก่อนแล้วจึงขอทำความตกลงกับสำนักงบประมาณให้พิจารณาเห็นชอบ สำนักงบประมาณได้เสนอมาตรการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้จ่ายงบประมาณเพิ่มเติม โดยผ่านเป็นมติคณะรัฐมนตรีเมื่อ 18 กุมภาพันธ์ 2558 ให้ส่วนราชการเร่งรัดจัดทำสัญญาจัดซื้อจัดจ้างให้แล้วเสร็จ และพร้อมที่จะก่อนนี้ผูกพันงบประมาณได้ภายในวันที่ 31 มีนาคม 2558 เพื่อเร่งรัดการเบิกจ่ายงบประมาณให้เป็นไปตามเป้าหมาย

ในปีงบประมาณ 2558 พลเอก วรพงษ์ สง่าเนตร ผู้บัญชาการทหารสูงสุด ได้มอบนโยบายให้ทุกหน่วยดำเนินการด้านงบประมาณ การบริหารทรัพยากร และการพัฒนาระบบราชการอย่างถูกต้อง รวดเร็ว ประหยัด คุ่มค่า และเป็นไปตามระเบียบของทางราชการ ปฏิบัติตามมาตรการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้จ่ายงบประมาณปี 2558 ของรัฐบาล เร่งรัด

การใช้จ่ายงบประมาณให้เป็นไปตามแผนการปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายงบประมาณ โดยให้ทุกหน่วยดำเนินแผนงานโครงการ ทั้งงานประจำ งานพัฒนา และงานอื่นๆ ให้สามารถเบิกจ่ายงบประมาณได้ภายในพลศจิกายน 2557⁵ โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้มีการออกมาตรการเพื่อติดตามเร่งรัดการใช้จ่ายงบประมาณรายจ่ายประจำปี เพื่อใช้ในการเร่งรัดและติดตามและผลการดำเนินการให้เป็นไปตามแผนและห้วงเวลาที่กำหนด โดยมีการแต่งตั้งคณะกรรมการติดตามเร่งรัดการใช้จ่ายเงินงบประมาณรายจ่ายประจำปีของ บก.ทท.⁶ รวมทั้งมีการกำหนดตัวชี้วัดเพื่อวัดประสิทธิภาพการเบิกจ่ายงบประมาณระดับ ส่วนราชการใน บก.ทท. (หน่วยขึ้นตรง บก.ทท.)

ผลการเบิกจ่ายเงินงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2558⁷ ในภาพรวม บก.ทท. ได้รับการจัดสรรงบประมาณ 14,991.28 ล้านบาท ณ 30 กันยายน 2558 เบิกจ่าย 13,350.10 ล้านบาท คงเหลือ 1,641.18 ล้านบาท ซึ่งผลการเบิกจ่ายดังกล่าว คิดเป็น ร้อยละ 89.05 ของวงเงินงบประมาณในภาพรวมทั้งหมดต่ำกว่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ ร้อยละ 96.00 อยู่ร้อยละ 6.95 ดังนี้

ตารางแสดงผลการเบิกจ่ายเงินงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2558 ของ กองบัญชาการกองทัพไทย ณ 30 กันยายน 2558

ประเภท รายจ่าย	วงเงิน (ล้านบาท)	เบิกจ่าย (ล้านบาท)	ร้อยละ	คงเหลือ (ล้านบาท)	เป้าหมาย	+ สูง - ต่ำ
ภาพรวม	14,991.28	13,350.10	89.05	1,641.18	96.00	- 6.95
รายจ่ายประจำ	12,222.96	10,663.82	87.24	1,559.14	98.00	- 10.76
รายจ่ายลงทุน	2,768.32	2,686.28	97.04	82.04	87.00	10.04

มาตรการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้จ่ายงบประมาณและผลการเบิกจ่าย ปี 2559

มติคณะรัฐมนตรี ได้กำหนดเป้าหมายการเบิกจ่ายงบประมาณ พ.ศ.2559 ดังนี้ ภาพรวม ไตรมาสที่ 1 ร้อยละ 30 ไตรมาสที่ 2 ร้อยละ 52 ไตรมาสที่ 3 ร้อยละ 73 และไตรมาสที่ 4 ร้อยละ 96 งบรายจ่ายประจำ ไตรมาสที่ 1 ร้อยละ 33 ไตรมาสที่ 2 ร้อยละ 55 ไตรมาสที่ 3 ร้อยละ 76 และไตรมาสที่ 4 ร้อยละ 98 งบรายจ่ายลงทุน ไตรมาสที่ 1 ร้อยละ 19 ไตรมาสที่ 2 ร้อยละ 40 ไตรมาสที่ 3 ร้อยละ 61 และไตรมาสที่ 4 ร้อยละ 87 โดยมี

แนวทางการบริหารงบประมาณตามมาตราการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้จ่ายงบประมาณ รายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2559⁸ ดังนี้ 1) งบประมาณที่เบิกจ่ายในลักษณะ รายจ่ายประจำ จะต้องเบิกจ่ายงบประมาณ ตั้งแต่ไตรมาสที่ 1 2) ค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรม ประชุม และสัมมนา ให้เบิกจ่ายในไตรมาสที่ 1 ไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 ของวงเงิน งบประมาณที่ได้รับจัดสรร 3) รายจ่ายในลักษณะงบลงทุน (งาน/โครงการที่ต้องดำเนินการ จัดซื้อจัดจ้าง) ไม่ว่าจะเบิกจ่ายจากงบรายจ่ายใด ให้ดำเนินการและเบิกจ่าย ดังนี้ (1) รายการที่มีวงเงินไม่เกิน 2 ล้านบาท ให้ก่อนนี้ผูกพันและเบิกจ่ายได้แล้วเสร็จภายใน ไตรมาสที่ 1 (2) รายการที่มีวงเงินตั้งแต่ 2 ล้านบาทขึ้นไป แต่ไม่เกิน 500 ล้านบาท ให้ ก่อนนี้ผูกพันได้แล้วเสร็จภายในไตรมาสที่ 1 และเบิกจ่ายตามความเหมาะสมของ ระยะเวลาดำเนินการแต่ละงวดงาน (3) รายการที่มีวงเงินเกิน 500 ล้านบาทขึ้นไป ให้ก่อน นี้ผูกพันได้แล้วเสร็จภายในไตรมาสที่ 2 และเบิกจ่ายตามความเหมาะสมของระยะเวลา ดำเนินการแต่ละงวดงาน (4) รายการครุภัณฑ์ที่มีวงเงินสูง รวมถึงครุภัณฑ์ที่มีลักษณะ พิเศษ หรือต้องจัดหาจากต่างประเทศ ให้ก่อนนี้ผูกพันได้แล้วเสร็จโดยเร็ว 4) ให้เร่งรัดการ ก่อนนี้ผูกพันและเบิกจ่ายเงินกันไว้เบิกเหลือมอบปีโดยเร็ว 5) การรายงานให้หน่วย รายงาน ผลการปฏิบัติงานและการใช้จ่ายงบประมาณตามตัวชี้วัดผลผลิตและตามขั้นตอนการ ปฏิบัติงาน พร้อมทั้งระบุปัญหา อุปสรรคและแนวทางแก้ไข โดยให้จัดส่งผลการปฏิบัติงาน และการใช้จ่ายงบประมาณด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ภาครัฐเป็นรายเดือนและรายไตรมาส โดยสำนักงบประมาณจะติดตามความก้าวหน้าการดำเนินการของแผนงาน/โครงการเป็น รายเดือน และรวบรวมรายงานผลการปฏิบัติงานและการใช้จ่ายงบประมาณเสนอต่อ คณะรัฐมนตรีเป็นรายเดือนและรายไตรมาสต่อไป

บก.ทท. ได้มีมาตรการเพื่อติดตามเร่งรัดการใช้จ่ายงบประมาณรายจ่ายประจำปี เพื่อใช้ในการ เร่งรัดและติดตามและผลการดำเนินการให้เป็นไปตามแผนและห้วงเวลาที่กำหนด โดย มีการแต่งตั้งคณะกรรมการติดตามเร่งรัดการเบิกจ่ายงบประมาณของ บก.ทท. และมีการ ประชุมเพื่อติดตามผลการใช้จ่ายงบประมาณอย่างใกล้ชิด และยังคงมีการกำหนดตัวชี้วัด เพื่อวัดประสิทธิภาพการเบิกจ่ายงบประมาณระดับส่วนราชการใน บก.ทท. ซึ่งเป็นการ ดำเนินการต่อเนื่องจากปีที่ผ่านมา ซึ่งสามารถเร่งรัดให้หน่วยดำเนินการปฏิบัติงานตาม แผนงานและแผนการใช้จ่ายงบประมาณได้

ผลการเบิกจ่ายเงินงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2559⁹ ในภาพรวม บก.ทท. ได้รับการจัดสรรงบประมาณ 15,819.85 ล้านบาท ณ 30 กันยายน 2559 เบิกจ่าย 14,174.39 ล้านบาท คงเหลือ 1,645.46 ล้านบาท ซึ่งผลการเบิกจ่ายดังกล่าว คิดเป็น ร้อยละ 89.60 ของวงเงินงบประมาณในภาพรวมทั้งหมด ต่ำกว่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ ร้อยละ 96.00 อยู่ร้อยละ 6.40 ดังนี้

ตารางแสดงผลการเบิกจ่ายเงินงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2559 ของ กองบัญชาการกองทัพไทย ณ 30 กันยายน 2559

ประเภท รายจ่าย	วงเงิน (ล้านบาท)	เบิกจ่าย (ล้านบาท)	ร้อยละ	คงเหลือ (ล้านบาท)	เป้าหมาย	+ สูง - ต่ำ
ภาพรวม	15,819.85	14,174.39	89.60	1,645.46	96.00	- 6.40
รายจ่ายประจำ	11,983.18	10,954.96	91.46	1,028.22	98.00	- 6.54
รายจ่ายลงทุน	3,836.67	3,214.44	83.78	622.23	87.00	- 3.22

มาตรการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้จ่ายงบประมาณและผลการเบิกจ่าย ปี 2560

มติคณะรัฐมนตรีเห็นชอบตามที่สำนักงบประมาณ เสนอมาตรการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้จ่ายงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2560¹⁰ และงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2560 โดยกำหนดเป้าหมายการเบิกจ่ายของงบรายจ่ายลงทุน ไม่น้อยกว่าร้อยละ 87 งบรายจ่ายประจำไม่น้อยกว่าร้อยละ 98 และภาพรวมไม่น้อยกว่าร้อยละ 96 ซึ่งเป็นเป้าหมายเดียวกับปี 2559 และได้กำหนดมาตรการเพิ่มเติม ดังนี้ 1) กรณีรายการงบประมาณเดิมที่ยังมีความสำคัญและจำเป็นต้องดำเนินการให้ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานอื่น เร่งรัดดำเนินการก่อนนี้ผู้กักพัน และกรอกข้อมูลในระบบที่เกี่ยวข้องให้แล้วเสร็จภายในวันที่ทำการสุดท้ายของเดือนสิงหาคม 2560 2) กรณีรายการงบประมาณเดิมที่มีเงินเหลือจ่ายจากการดำเนินการที่บรรลุวัตถุประสงค์ของการจัดสรรงบประมาณแล้ว และ/หรือรายการที่ยังไม่สามารถก่อนนี้ผู้กักพันได้ทันภายในวันที่ทำการสุดท้ายของเดือนสิงหาคม 2560 ให้ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานอื่น พิจารณาปรับแผนการปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายงบประมาณเพื่อนำไปช่วยเหลือ เยียวยาฟื้นฟูผู้ประสบอุทกภัย หรือปรับปรุงซ่อมแซม บุรณะสถานที่ราชการ หรือสิ่งอันเป็นสาธารณประโยชน์ของแผ่นดิน ที่ได้รับผลกระทบอันเนื่องมาจากอุทกภัยตลอดจน

ป้องกันเหตุอุทกภัย เป็นลำดับแรก โดยให้ความเห็นชอบต่อรองนายกรัฐมนตรีที่กำกับดูแลการปฏิบัติราชการแล้ว ขอทำความตกลงกับสำนักงบประมาณ ภายในวันที่ 7 กันยายน 2560 ตามขั้นตอนของกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง และก่อนนี้ผู้กผันให้ทันภายในวันทำการสุดท้ายของเดือนกันยายน 2560 ทั้งนี้หากดำเนินการแล้วยังมีวงเงินเหลือก็ให้พิจารณาโอนเปลี่ยนแปลงไปเป็นค่าใช้จ่ายสำหรับรายการ/โครงการที่มีข้อผูกพันตามกฎหมายโดยให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในวันทำการสุดท้ายของเดือนกันยายน 2560 หรือขอทำความตกลงกันเงินไว้เบิกเหลือในปีตามขั้นตอนต่อไป

ในปีงบประมาณ 2560 บก.ทท. ดำเนินการอย่างต่อเนื่องในเรื่องของการติดตามเร่งรัดการใช้จ่ายงบประมาณรายจ่ายประจำปี โดยยังคงมีการแต่งตั้งคณะกรรมการติดตามเร่งรัดการเบิกจ่ายงบประมาณของ บก.ทท. และมีการประชุม สัมมนา อย่างสม่ำเสมอเพื่อติดตามผลการใช้จ่ายงบประมาณของส่วนราชการใน บก.ทท. รวมทั้งยังคงมีการกำหนดตัวชี้วัดเพื่อวัดประสิทธิภาพการเบิกจ่ายงบประมาณระดับส่วนราชการใน บก.ทท. อย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ยังมีการจัดคณะติดตามลงไปในพื้นที่เพื่อให้คำแนะนำและแนวทางการดำเนินการปฏิบัติงานตามแผนงานและแผนการใช้จ่ายงบประมาณที่เหมาะสมให้กับหน่วย

ผลการเบิกจ่ายเงินงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2560¹¹ ในภาพรวม กองบัญชาการกองทัพไทย ได้รับการจัดสรรงบประมาณ 16,361.19 ล้านบาท ณ 30 กันยายน 2560 เบิกจ่าย 14,911.33 ล้านบาท คงเหลือ 1,449.85 ล้านบาท ซึ่งผลการเบิกจ่ายดังกล่าว คิดเป็นร้อยละ 91.14 ของวงเงินงบประมาณในภาพรวมทั้งหมด ต่ำกว่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ร้อยละ 96.00 อยู่ร้อยละ 4.86 ดังนี้

ตารางแสดงผลการเบิกจ่ายเงินงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2560 ของ กองบัญชาการกองทัพไทย ณ 30 กันยายน 2560

ประเภท รายจ่าย	วงเงิน (ล้าน บาท)	เบิกจ่าย (ล้านบาท)	ร้อยละ	คงเหลือ (ล้านบาท)	เป้าหมาย	+ สูง - ต่ำ
ภาพรวม	16,361.19	14,911.33	91.14	1,449.85	96.00	- 4.86
รายจ่ายประจำ	12,424.63	11,285.97	90.84	1,138.66	98.00	- 7.16
รายจ่ายลงทุน	3,936.56	3,625.37	92.09	311.19	87.00	+ 5.00

มาตรการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้จ่ายงบประมาณและผลการเบิกจ่าย ปี 2561 (ไตรมาสที่ 2)

สำนักงบประมาณ ได้กำหนดเป้าหมายการเบิกจ่ายงบประมาณ พ.ศ.2561¹² โดยกำหนดเป้าหมายการเบิกจ่ายของงบรายจ่ายลงทุนไม่น้อยกว่าร้อยละ 88 และภาพรวมไม่น้อยกว่าร้อยละ 96 โดยได้กำหนดเป้าหมายแต่ละไตรมาสดังนี้ งบประมาณภาพรวม ไตรมาสที่ 1 ร้อยละ 30.29 ไตรมาสที่ 2 ร้อยละ 52.29 ไตรมาสที่ 3 ร้อยละ 74.29 และไตรมาสที่ 4 ร้อยละ 96.00 งบรายจ่ายประจำ ไตรมาสที่ 1 ร้อยละ 33.00 ไตรมาสที่ 2 ร้อยละ 55.00 ไตรมาสที่ 3 ร้อยละ 77.00 และไตรมาสที่ 4 ร้อยละ 98.36 งบรายจ่ายลงทุน ไตรมาสที่ 1 ร้อยละ 21.11 ไตรมาสที่ 2 ร้อยละ 43.11 ไตรมาสที่ 3 ร้อยละ 65.11 และไตรมาสที่ 4 ร้อยละ 88.00 โดยมีแนวทางในการดำเนินงาน/โครงการ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการใช้จ่ายงบประมาณ ดังนี้ 1) งบรายจ่ายประจำ ให้มีการเร่งรัดการฝึกอบรม ประชุม สัมมนา ให้สามารถเบิกจ่ายงบประมาณในไตรมาสที่ 1 ให้ได้มากที่สุด หรือไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 ของวงเงินงบประมาณที่ได้รับการจัดสรร 2) งบรายจ่ายลงทุน กำหนดให้งาน/โครงการปีเดียว ที่มีวงเงินต่อรายการไม่เกิน 1,000 ล้านบาท และไม่มีคุณลักษณะพิเศษ หรือเป็นการจัดหาจากต่างประเทศ ให้เร่งรัดการดำเนินงาน/โครงการ ที่ต้องดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างให้สามารถก่อนนี้ผูกพันได้แล้วเสร็จภายในไตรมาสที่ 1 สำหรับงาน/โครงการ/รายการ ที่มีคุณลักษณะพิเศษหรือจัดหาจากต่างประเทศ รายการที่มีวงเงินเกิน 1,000 ล้านบาท และรายการผูกพันใหม่ ให้เร่งรัดการดำเนินงาน/โครงการ ที่ต้องดำเนินการจัดจ้างให้สามารถก่อนนี้ผูกพันได้แล้วเสร็จภายในไตรมาสที่ 2

ผลการเบิกจ่ายเงินงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2561¹³ ในภาพรวม บก.ทท. ได้รับการจัดสรรงบประมาณ 16,802.29 ล้านบาท ณ 13 เมษายน 2561 เบิกจ่าย 7,597.76 ล้านบาท คงเหลือ 11,652.45 ล้านบาท ซึ่งผลการเบิกจ่ายดังกล่าว คิดเป็นร้อยละ 45.52 ของวงเงินงบประมาณในภาพรวมทั้งหมด ต่ำกว่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ในไตรมาสที่ 2 ร้อยละ 52.29 อยู่ร้อยละ 6.77 ดังนี้ (ทั้งนี้คาดว่าเมื่อสิ้นปีงบประมาณ ผลการเบิกจ่ายจะเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด)

ตารางแสดงผลการเบิกจ่ายเงินงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2561
ของ กองบัญชาการกองทัพไทย ณ 13 เมษายน 2561

ประเภท รายจ่าย	วงเงิน (ล้านบาท)	เบิกจ่าย (ล้านบาท)	ร้อยละ	คงเหลือ (ล้านบาท)	เป้าหมาย (ไตรมาส 2)	+ สูง - ต่ำ
ภาพรวม	16,802.29	7,597.76	45.52	9,204.53	52.29	- 6.77
รายจ่ายประจำ	12,311.91	5,604.43	45.52	6,707.48	55.00	- 9.48
รายจ่ายลงทุน	4,490.39	1,993.33	44.39	2,497.06	43.11	+ 1.28

ในปีงบประมาณ 2561 พลเอก ธารไชยยันต์ ศรีสุวรรณ ผบ.ทสส. ได้ให้ความสำคัญกับการกำกับดูแลงานด้านปลัดบัญชี โดยได้มอบนโยบายด้านปลัดบัญชี ให้ดำเนินการด้านงบประมาณให้รวดเร็ว ประหยัด คุ่มค่า โดยเร่งรัดการใช้จ่ายงบประมาณให้เป็นไปตามแผนการปฏิบัติงาน แผนการใช้จ่ายงบประมาณและเป้าหมายของรัฐบาล พัฒนาคุณภาพงานตรวจสอบภายในตามมาตรฐานการตรวจสอบภายในภาครัฐ ตรวจสอบและประเมินผลการปฏิบัติราชการของส่วนราชการใน บก.ทท. เพื่อป้องปรามและป้องกันมิให้เกิดการกระทำที่จะส่อไปในทางทุจริต รวมทั้งส่งเสริมให้เกิดจริยธรรมในการปฏิบัติราชการ ปรับปรุงระบบการปฏิบัติงานและบูรณาการแผนงานภายในหน่วยงานและระหว่างหน่วยงานให้เกิดการประสานสอดคล้องและมีประสิทธิภาพ¹⁴ จากนโยบายดังกล่าว สำนักงานปลัดบัญชีทหารและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้นำนโยบายแปลงไปสู่การปฏิบัติ โดยมีการติดตามเร่งรัดการดำเนินงานตามแผนงาน และแผนการใช้จ่ายงบประมาณ ทั้งในรูปแบบของการดำเนินงานของคณะกรรมการติดตามเร่งรัดและการประเมินผลการปฏิบัติราชการตามแผนงานและแผนการใช้จ่ายงบประมาณอย่างต่อเนื่อง

จากการศึกษาแนวทางการดำเนินการตามมาตรการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้จ่ายงบประมาณ ประจำปีงบประมาณ 2558 - 2561 ตามที่รัฐบาลกำหนดนั้น พบว่ามีแนวทางการปฏิบัติที่ใกล้เคียงกัน ซึ่งมีจุดประสงค์ในการเร่งรัดการเบิกจ่ายงบประมาณให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในแต่ละปี อย่างไรก็ตามปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับมาตรการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้จ่ายงบประมาณ จะประกอบไปด้วยปัจจัยด้านบุคลากร ปัจจัยด้านกระบวนการปฏิบัติงานในหน่วย และปัจจัยนโยบายภายนอก ซึ่งสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ ล้วนมีส่วนเกี่ยวข้องและสนับสนุนให้การปฏิบัติงานด้านงบประมาณเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

ยิ่งไปกว่านั้นจากการวิเคราะห์ข้อมูลการใช้จ่ายงบประมาณรายจ่ายประจำปี ตั้งแต่ 2558 - 2561 พบว่า ผลการเบิกจ่ายงบประมาณของ บก.ทท. มิได้เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ โดยภาพรวมการเบิกจ่ายยังคงต่ำกว่าเป้าหมาย ผลการเบิกจ่ายงบประมาณในภาพรวม ในช่วงปีงบประมาณ 2558 - 2560 ยังไม่เป็นไปตามเป้าหมาย โดย บก.ทท. มีผลการปฏิบัติงานและการใช้จ่ายเงินงบประมาณไม่เป็นไปตามแผนที่กำหนดทำให้ผลการเบิกจ่ายเงินงบประมาณไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่รัฐบาลกำหนดด้วย และยังส่งผลให้มึงงบประมาณส่วนหนึ่ง ต้องกันเงินไว้เบิกเหลือมปีและขยายเวลาเบิกจ่ายเงินในแต่ละปีงบประมาณ รวมทั้งยังมีงบประมาณบางส่วนต้องพับตกไป สาเหตุส่วนใหญ่เกิดจากการดำเนินงาน/โครงการที่สำคัญของ บก.ทท. และมีวงเงินสูง ในแต่ละปีงบประมาณไม่สามารถดำเนินงานและเบิกจ่ายเงินงบประมาณได้แล้วเสร็จในปีงบประมาณนั้นๆ จึงทำให้เกิดภาระงาน/งบประมาณเหลือมปี และส่งผลให้ประสิทธิภาพการใช้จ่ายงบประมาณรายจ่ายประจำปีไม่เป็นไปตามแนวทางและเป้าหมายที่รัฐบาลกำหนด

สาเหตุที่ทำให้ผลการปฏิบัติงานตามแผนงานและผลการใช้จ่ายงบประมาณรายจ่ายประจำปีไม่เป็นไปตามแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้จ่ายงบประมาณรายจ่ายประจำปีตามที่รัฐบาลกำหนด มีดังนี้

1. หน่วยงานไม่สามารถปฏิบัติงานและใช้จ่ายงบประมาณ ให้เป็นไปตามแผนการปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายงบประมาณที่กำหนดไว้ เนื่องจากการจัดทำแผนการปฏิบัติงานไม่สอดคล้องกับห้วงระยะเวลาในการใช้จ่ายงบประมาณของหน่วย และหน่วยไม่มีการเร่งรัดการปฏิบัติงานและใช้จ่ายงบประมาณอย่างจริงจัง
2. การที่หน่วยมีงบประมาณในลักษณะ ต้องดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างในสัดส่วนของงบประมาณที่ได้รับค่อนข้างสูง และงานดังกล่าวมีขั้นตอนในการดำเนินการจัดหา และมีระยะเวลาส่งมอบนาน
3. งาน/โครงการ ที่ต้องดำเนินการจัดซื้อจัดจ้าง ไม่สามารถก่อนนี้ผูกพันได้ในไตรมาสที่ 1 ตามแนวทางและมาตรการที่ภาครัฐกำหนด มีสาเหตุมาจาก ความไม่พร้อมของงาน/โครงการ ในการดำเนินการจัดหาในเรื่องแบบรูปราคาและการประมาณราคา การกำหนดคุณลักษณะเฉพาะและราคากลาง การเปลี่ยนแปลงรายละเอียดในการจัดหา การปรับปรุงเปลี่ยนแปลงรูปแบบรายการและการประมาณราคา การกำหนดคุณลักษณะเฉพาะและราคากลาง

4. ดำเนินการไม่ถูกต้อง ครบถ้วน สมบูรณ์ เช่น คุณลักษณะเฉพาะที่กำหนด ไม่มีขายในท้องตลาด หรือราคากลางต่ำเกินไป หรือสูงเกินความเป็นจริง อาจต้องยกเลิกการจัดหา หรือดำเนินการกำหนดคุณลักษณะเฉพาะและราคากลางใหม่ เอกสารหลักฐานในการดำเนินกรวิธีจัดหาหรือดำเนินกรวิธีจัดหาไม่ถูกต้อง ครบถ้วน สมบูรณ์ ประกอบกับไม่มีความชัดเจนในวิธีการจัดหา หรือไม่มีการตรวจสอบและแบ่งกลุ่มประเภทรายการในการจัดหา จนมีลักษณะของการกำหนดรายการจัดหา ที่เป็นการเอื้อประโยชน์ให้กับผู้ประกอบการที่สามารถดำเนินการได้ เพียงน้อยราย จนต้องยกเลิกการจัดหา สิ่งสำคัญที่ส่งผลต่อการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างคือความไม่ชัดเจนของนโยบายหรือแนวทางในการปฏิบัติ รวมทั้งไม่เร่งรัดการดำเนินงาน/โครงการ หรือขาดการควบคุมกำกับดูแลอย่างต่อเนื่อง
5. การขาดความรู้ความเข้าใจในช่วงเปลี่ยนผ่านของการปฏิบัติตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ.2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม กับ พระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ.2560 (ฉบับใหม่)

นอกจากนี้ยังมีอุปสรรคประการสำคัญ คือ การที่หน่วยไม่สามารถบริหารสัญญา ให้เป็นไปตามที่กำหนดได้ ส่งผลให้เกิดปัญหาในการส่งมอบและเบิกจ่ายงบประมาณล่าช้า จนต้องกันเงินไว้เบิกเลื่อนปี หรือ ขยายเวลาเบิกเงิน จากการศึกษาข้อมูลพบว่าสาเหตุที่ทำให้ไม่สามารถบริหารสัญญาให้เป็นไปตามที่กำหนดได้มีผลมาจาก

1. ผู้ขายหรือผู้รับจ้างส่งมอบงานหรือสิ่งของล่าช้าหรือทิ้งงาน
2. ขาดการควบคุม กำกับ ดูแล และเร่งรัดติดตามการดำเนินงานตามสัญญากับผู้ขายหรือผู้รับจ้างอย่างจริงจัง
3. ไม่เร่งรีบในการแก้ปัญหา หรือปกปิดปัญหา เนื่องจากเป็นความผิดพลาดในขั้นตอนการออกแบบหรือการกำหนดคุณลักษณะเฉพาะของหน่วย
4. ขาดการตรวจสอบอย่างจริงจัง ในกรณีของประเทศผู้ผลิต และ/หรือ ผู้ประกอบการจะสามารถส่งมอบของได้ตามสัญญาหรือไม่
5. หลักฐานเอกสารสำคัญในการประกอบการเบิกจ่ายไม่ครบถ้วน ถูกต้อง สมบูรณ์ หรือไม่มี เนื่องจากไม่ได้ดำเนินการตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ คำสั่ง คำชี้แจงอื่นๆ หรือมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องที่มีผลบังคับใช้

อย่างไรก็ตามจากการศึกษาพบว่า สำนักงานปลัดบัญชีทหาร ในฐานะหน่วยงานงบประมาณของ บก.ทท. ซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรง ได้ดำเนินการตอบสนองนโยบายของรัฐบาลในการเร่งรัดติดตามการใช้จ่ายเงินงบประมาณรายจ่ายประจำปีมาโดยตลอด ซึ่งดำเนินการโดยคณะกรรมการติดตามเร่งรัดการใช้จ่ายเงินงบประมาณรายจ่ายประจำปีของ บก.ทท. โดยมีรองผู้บัญชาการทหารสูงสุด (สายงบประมาณ) เป็นประธานกรรมการ และสำนักงานปลัดบัญชีทหาร เป็นกรรมการและเลขานุการ ซึ่งที่ผ่านมาถือว่าการติดตามเร่งรัดดังกล่าวส่งผลต่อการปฏิบัติงานและการใช้จ่ายเงินงบประมาณของ บก.ทท. แต่ทั้งนี้ยังไม่สามารถทำให้การใช้จ่ายงบประมาณบรรลุตามเป้าหมายที่รัฐบาลกำหนดได้

ดังนั้น เพื่อให้การใช้จ่ายงบประมาณรายจ่ายประจำปีเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และเพื่อเร่งรัดการปฏิบัติงานและการใช้จ่ายเงินงบประมาณของหน่วย โดยยึดผลสำเร็จของการดำเนินงานตามเป้าหมาย ภายใต้กรอบวงเงินงบประมาณรายจ่ายประจำปี ผู้วิจัยมีแนวคิดในการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้จ่ายงบประมาณของกองบัญชาการกองทัพไทยในปีต่อไป ดังนี้

1. การวางแผนการเบิกจ่ายงบประมาณรายจ่ายประจำปี ให้สอดคล้องกับเป้าหมายการเบิกจ่ายที่รัฐบาลจะกำหนดในแต่ละปีงบประมาณ หรือให้สูงกว่าเป้าหมาย โดยจะต้องเน้นการปฏิบัติที่สามารถดำเนินการได้จริง โดยให้มีการปรับปรุงรอบการปฏิบัติงานและการเบิกจ่ายงบประมาณรายจ่ายประจำปี จากเดิมที่วางแผนการปฏิบัติงานและการใช้จ่ายงบประมาณไว้ในไตรมาสที่ 3 และไตรมาสที่ 4 มาดำเนินการในไตรมาสที่ 1 และไตรมาสที่ 2 ยกเว้นกรณีที่มีความจำเป็นที่จะต้องดำเนินการตามวงรอบการปฏิบัติเดิม หรือไม่สามารถปรับปรุงรอบการปฏิบัติได้จริง
2. เร่งรัดการใช้จ่ายงบประมาณในการ ฝึกอบรม ประชุม สัมมนา การจัดหาวัสดุ ให้มีผลเบิกจ่ายในไตรมาสที่ 1 ให้ได้ร้อยละ 50 ของวงเงินงบประมาณที่ได้รับการจัดสรร และดำเนินการให้แล้วเสร็จในได้ไตรมาสที่ 2 ยกเว้นกรณีที่มีความจำเป็นต้องดำเนินการตามแผน
3. เตรียมความพร้อมของงาน/โครงการ ที่เป็นงานจัดซื้อจัดจ้าง ไม่ว่าจะอยู่ในรายจ่ายประจำ หรือรายจ่ายลงทุน ให้มีความพร้อมล่วงหน้าก่อนปีงบประมาณ ทั้งในเรื่องของแบบรูป การประมาณราคา การกำหนดคุณลักษณะเฉพาะและราคากลาง โดยจะต้องได้รับการอนุมัติแผนปฏิบัติการจัดซื้อจัดจ้าง และดำเนินการจัดหาล่วงหน้าก่อน

- ปีงบประมาณ หลังทราบกรอบวงเงินที่ชัดเจนแล้ว ให้ได้ข้อยุติในชั้นไม่ผูกพันงบประมาณ และ/หรือก่อนนี้ผูกพันได้ตั้งแต่ต้นปีงบประมาณ หรืออย่างช้าภายในเดือนธันวาคม
4. สำนักงานปลัดบัญชีทหาร ในฐานะหน่วยงานงบประมาณของ บก.ทท. ร่วมกับกรมส่งกำลังบำรุงทหาร ตรวจสอบ เปรียบเทียบ การเตรียมความพร้อมของโครงการและการจัดหาครุภัณฑ์ ในเรื่องแบบรูปรายการ การประมาณราคา การกำหนดคุณลักษณะเฉพาะ และราคากลางของส่วนราชการในกองบัญชาการกองทัพไทย ให้มีความพร้อมล่วงหน้าก่อนปีงบประมาณ ในห้วงตั้งแต่เดือน พฤษภาคม - กรกฎาคม เพื่อให้สามารถก่อนนี้ผูกพันและเบิกจ่ายได้ตั้งแต่ไตรมาสที่ 1 ของปีงบประมาณถัดไป
  5. ให้นำหน่วยที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณโครงการ และรายการจัดหาครุภัณฑ์ จัดทำแผนการดำเนินงาน/โครงการ ตามห้วงระยะเวลา (Time Line) นำมารับการตรวจสอบความเป็นไปได้ในการดำเนินงาน/โครงการ และการใช้จ่ายงบประมาณว่าสามารถดำเนินการได้ตามแนวทางที่กำหนด และเบิกจ่ายงบประมาณได้ทันในปีงบประมาณหรือไม่ ในชั้นตรวจสอบความต้องการงบประมาณ และการตรวจสอบ เปรียบเทียบ การเตรียมความพร้อมของโครงการและการจัดหาครุภัณฑ์ ในห้วงเดือน พฤษภาคม - กรกฎาคม
  6. ไม่ให้มีการเปลี่ยนแปลงรายการจัดหา หรือรายละเอียดในการจัดหา หากพิจารณาแล้วเห็นว่างาน/โครงการนั้น ไม่ตรงกับความต้องการในปัจจุบันที่เปลี่ยนแปลงไป หรือไม่ สามารถดำเนินการได้ตามแนวทางที่กำหนด รวมทั้งไม่สามารถเบิกจ่ายงบประมาณได้ในปีงบประมาณ ให้ปรับแผนการใช้จ่ายงบประมาณ ไปใช้จ่ายในรายการอื่นที่มีความพร้อมและสามารถดำเนินการได้ทันเวลา และสามารถเบิกจ่ายได้แล้วเสร็จในปีงบประมาณนั้น

สรุปและข้อเสนอแนะ

แนวทางเพิ่มประสิทธิภาพการใช้จ่ายงบประมาณที่ภาครัฐกำหนด รวมทั้งมาตรการเร่งรัดการใช้จ่ายงบประมาณของ บก.ทท. กำหนดขึ้นเพื่อให้สอดคล้องกับมาตรการและแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้จ่ายงบประมาณรายจ่ายประจำปีของรัฐบาล เพื่อเร่งรัดการปฏิบัติงานและการใช้จ่ายเงินงบประมาณของส่วนราชการภายใน บก.ทท. ให้เป็นไปตามเป้าหมายและแผนที่กำหนด อย่างไรก็ตามที่ผ่านมา ผลการปฏิบัติงานและผล

การเบิกจ่ายงบประมาณยังไม่เป็นไปตามแผนที่กำหนดทำให้ประสิทธิภาพการใช้จ่ายงบประมาณของ บก.ทท. ยังไม่เป็นไปตามเป้าหมาย ส่งผลให้งบประมาณส่วนหนึ่งต้องขยายเวลาเบิกจ่ายเงินและมีการกันเงินไว้เบิกเหลืออมปีในแต่ละปีงบประมาณ รวมทั้งยังมีงบประมาณบางส่วนต้องพับตกไป สาเหตุเกิดจากการดำเนินงาน/โครงการที่สำคัญและมีวงเงินสูง ในแต่ละปีงบประมาณไม่สามารถดำเนินงานและเบิกจ่ายเงินงบประมาณได้แล้วเสร็จในปีนั้น จากเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้น

ผู้วิจัยจึงเห็นว่าหากมีแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้จ่ายเงินงบประมาณในงาน/โครงการ รวมทั้งมีการบริหารงบประมาณที่เหมาะสม ก็จะทำให้ บก.ทท. และส่วนราชการใน บก.ทท. สามารถใช้จ่ายงบประมาณให้เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงได้ทำการศึกษาค้นคว้าโดยการวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary Research) โดยใช้ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) เป็นหลักอันได้แก่ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าจาก ระเบียบ เอกสารทางราชการ ผลงานวิจัย เอกสารทางวิชาการ ที่เกี่ยวข้องนำมาดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล จนได้ข้อสรุปที่สามารถนำมาเป็นแนวทางในการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้จ่ายงบประมาณของ บก.ทท. ซึ่งได้แก่ การวางแผนการเบิกจ่ายเงินงบประมาณรายจ่ายประจำปีให้สอดคล้องกับเป้าหมายที่รัฐบาลกำหนด การเร่งรัดเบิกจ่ายงบฝึกอบรมในไตรมาสที่ 1 ให้ได้ร้อยละ 50 ของวงเงินงบประมาณที่ได้รับการจัดสรร โดยจะต้องให้แล้วเสร็จภายในไตรมาสที่ 2 การเตรียมความพร้อมของงาน/โครงการ ที่เป็นงานจัดซื้อจัดจ้างให้มีความพร้อมล่วงหน้าก่อนปีงบประมาณโดยให้ได้ข้อยุติในขั้นไม่ผูกพันงบประมาณ และ/หรือก่อนนี้ผูกพันได้ตั้งแต่ต้นปีงบประมาณ ให้สำนักงานปลัดบัญชาทหารและกรมส่งกำลังบำรุงทหาร ติดตามเร่งรัดการเตรียมความพร้อมของโครงการและการจัดหาครุภัณฑ์ ในเรื่องรูปแบบรายการ การประมาณการราคา การกำหนดคุณลักษณะเฉพาะ และราคากลาง ให้มีความพร้อมล่วงหน้าก่อนปีงบประมาณ รวมทั้งให้หน่วยที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณโครงการ จัดทำแผนการดำเนินงาน/โครงการ ตามหัวระยะเวลา (Time Line) และจะต้องไม่ให้มีการเปลี่ยนแปลงรายการจัดหาหรือรายละเอียดในการจัดหา

ทั้งนี้ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเพื่อเป็นแนวทางในการพิจารณาดำเนินการของหน่วยที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ สำนักงานปลัดบัญชาทหาร ในฐานะหน่วยงบประมาณของ บก.ทท. ควร

จัดทำมาตรการและแนวทางการบริหารงบประมาณและการเร่งรัดการใช้จ่ายงบประมาณ รายจ่ายประจำปีให้ครอบคลุมในทุกแผนการปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายงบประมาณ ตามที่สำนักงบประมาณได้ให้ความเห็นชอบในแผนนั้น เพื่อให้ส่วนราชการใน บก.ทท. ใช้ เป็นแนวทางเร่งรัดการใช้จ่ายงบประมาณของหน่วยให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และ บรรลุวัตถุประสงค์ตามกรอบเวลาที่กำหนด ทั้งนี้รวมถึงประเด็นในเรื่องของการพัฒนา บุคลากรควบคู่ไปด้วย ซึ่งควรกำหนดให้มีการอบรมเพื่อเพิ่มพูนความรู้ให้กับบุคลากรที่ ปฏิบัติงาน/รับผิดชอบงานด้านแผนงานโครงการ ด้านการจัดทำ และด้านงบประมาณของ หน่วยงานอย่างต่อเนื่อง และจัดทำคู่มือการดำเนินงานเพื่อใช้เป็นแนวทางและใช้อ้างอิงใน การปฏิบัติงานให้กับบุคลากรท่านอื่น และเพื่อให้การประสานงานระหว่างหน่วยงานมี ความคล่องตัว จึงควรมีช่องทางการสื่อสารระหว่างหน่วยงานงบประมาณของ บก.ทท. กับ หน่วยเจ้าของงบประมาณ ที่มีความหลากหลายเพื่อให้เกิดความคล่องตัวและได้รับข้อมูลที่ ถูกต้องและเป็นประโยชน์ในการปฏิบัติงาน ทั้งนี้ในการศึกษาวิจัยแนวทางการเพิ่ม ประสิทธิภาพการใช้จ่ายงบประมาณของ บก.ทท. ในครั้งนี้ เป็นแนวความคิดในการเพิ่ม ประสิทธิภาพการใช้จ่ายงบประมาณของ บก.ทท. อย่างกว้างๆ เท่านั้น หากผู้ใดหรือ หน่วยงานใดเห็นว่าแนวทางที่ผู้ศึกษานำเสนอยังไม่สมบูรณ์เห็นควรให้ผู้ที่มีความสนใจ นำไปดำเนินการศึกษาวิจัยเพิ่มเติม ทั้งนี้เพื่อเป็นประโยชน์แก่ บก.ทท. และส่วนราชการ ภายใน บก.ทท. ต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- ¹ มติคณะรัฐมนตรี 2556 มาตรการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้จ่ายงบประมาณ
- ² หนังสือสำนักงบประมาณ ด่วนที่สุด ที่ นร 0717/ ว 74 ลง 4 กันยายน 2557. เรื่อง มาตรการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้จ่ายงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2558. [อินเทอร์เน็ต]. [เข้าถึงเมื่อ 15 มี.ค.61]. เข้าถึงได้จากเว็บไซต์กองแผนงาน มหาวิทยาลัยแม่โจ้ <http://planning2.mju.ac.th>
- ³ เรื่องเดียวกัน.
- ⁴ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 พ.ศ.2555-2559
- ⁵ นโยบาย ผบ.ทสส./ผบ.ศบท. ประจำปีงบประมาณ 2558. [อินเทอร์เน็ต]. [เข้าถึงเมื่อ 23 มิ.ย.61]. เข้าถึงได้จากเว็บไซต์
https://docs.google.com/file/d/0B9m5WfUDw_0cRWtUZVlVMmZzVHc/edit
- ⁶ คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการติดตามเร่งรัดการใช้จ่ายเงินงบประมาณรายจ่ายประจำปีของ บก.ทท. (เฉพาะ) ที่ 593/52 ลง 28 ก.ย.52
- ⁷ ผลการเบิกจ่ายงบประมาณในระบบ GFMS ณ สิ้นเดือน ก.ย.58 . [อินเทอร์เน็ต]. [เข้าถึงเมื่อ 15 มี.ค.61]. เข้าถึงได้จากเว็บไซต์กรมบัญชีกลาง <http://www.cgd.go.th>
- ⁸ หนังสือสำนักงบประมาณ ด่วนที่สุด ที่ นร 0704/ ว 102 ลง 2 กันยายน 2558. เรื่องการบริหารงบประมาณตามมาตรการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้จ่ายงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2559. [อินเทอร์เน็ต]. [เข้าถึงเมื่อ 15 มี.ค.61]. เข้าถึงได้จากเว็บไซต์กองแผนงานมหาวิทยาลัยแม่โจ้ <http://planning2.mju.ac.th>
- ⁹ ผลการเบิกจ่ายงบประมาณในระบบ GFMS ณ สิ้นเดือน ก.ย.59 . [อินเทอร์เน็ต]. [เข้าถึงเมื่อ 15 มี.ค.61]. เข้าถึงได้จากเว็บไซต์กรมบัญชีกลาง <http://www.cgd.go.th>
- ¹⁰ หนังสือสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร 0505/ ว 252 ลง 29 สิงหาคม 2559. เรื่องมาตรการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้จ่ายงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2560. [อินเทอร์เน็ต]. [เข้าถึงเมื่อ 19 ก.พ.61]. เข้าถึงได้จากเว็บไซต์กรมบัญชีกลาง <http://www.cgd.go.th>

- ¹¹ ผลการเบิกจ่ายงบประมาณในระบบ GFMS ณ สิ้นเดือน ก.ย.60 . [อินเทอร์เน็ต]. [เข้าถึงเมื่อ 15 เม.ย.61]. เข้าถึงได้จากเว็บไซต์กรมบัญชีกลาง <http://www.cgd.go.th>
- ¹² หนังสือสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร 0505/ ว 461 ลง 14 กันยายน 2560. เรื่องมาตรการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้จ่ายงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2561. [อินเทอร์เน็ต]. [เข้าถึงเมื่อ 19 ก.พ.61]. เข้าถึงได้จากเว็บไซต์กรมบัญชีกลาง<http://www.cgd.go.th>
- ¹³ ผลการเบิกจ่ายงบประมาณในระบบ GFMS ณ วันที่ 13 เม.ย.61. [อินเทอร์เน็ต]. [เข้าถึงเมื่อ 22 เม.ย.61]. เข้าถึงได้จากกรมบัญชีกลาง <http://www.cgd.go.th>
- ¹⁴ นโยบาย ผบ.ทสส. ประจำปีงบประมาณ 2561. [อินเทอร์เน็ต]. [เข้าถึงเมื่อ 23 มิ.ย.61]. เข้าถึงได้จากเว็บไซต์ <https://www.rtarf.mi.th/index.php/th/2016-06-23-07-14-52/2016-06-23-07-36-80>

ประวัติย่อผู้วิจัย

ยศ ชื่อ พันเอกหญิง อรศิริ แก้วผลึก

วัน เดือน ปี เกิด 10 สิงหาคม 2518

ประวัติสำเร็จการศึกษา

พ.ศ.2540	ปริญญาตรี ศิลปศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีปทุม
พ.ศ.2542	หลักสูตรข้าราชการพลเรือนกลาโหม ชั้นสัญญาบัตร รุ่นที่ 82
พ.ศ.2545	หลักสูตรชั้นนายร้อยเหล่าทหารการเงิน รุ่นที่ 50
พ.ศ.2549	หลักสูตรชั้นนายพันเหล่าทหารการเงิน รุ่นที่ 48
พ.ศ.2550	หลักสูตรนายทหารปลัดบัญชี รุ่นที่ 26
พ.ศ.2552	หลักสูตร English Language Long Training Course ณ Canadian Forces Language School
พ.ศ.2556	ปริญญาโท รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

ประวัติการทำงาน

พ.ศ.2541 – 2542	อาจารย์โรงเรียนดุริยางค์ทหารบก
พ.ศ.2543 – 2547	ประจำแผนกมาตรฐานค่าใช้จ่าย กองบริหารทรัพยากร สำนักงานปลัดบัญชีกองทัพบก
พ.ศ.2547 – 2549	ประจำแผนกพัฒนาระบบการบริหารจัดการ กองพัฒนา ระบบราชการ สำนักงานปลัดบัญชีกองทัพบก
พ.ศ.2550 – 2551	ประจำแผนกแผนและวิเคราะห์ กองวิเคราะห์และพัฒนา ระบบ สำนักงานปลัดบัญชีทหาร
พ.ศ.2554 – 2557	หัวหน้าแผนกแผน กองพัฒนาระบบราชการ สำนักงานปลัดบัญชีทหาร
พ.ศ.2558 – 2559	หัวหน้านายทหารการเงิน สำนักงานปลัดบัญชีทหาร
พ.ศ.2560	ประจำสำนักงานรองเสนาธิการทหาร

ตำแหน่งปัจจุบัน

พ.ศ. 2561 - ปัจจุบัน ประจำสำนักงานปลัดบัญชีทหาร